

УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІКОЮ: ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА

УДК 338.1
JEL: I22, I25, D83

КОНЦЕПТУАЛЬНА МОДЕЛЬ МЕТОДОЛОГІЇ ФОРСАЙТУ У СТРАТЕГІЧНОМУ УПРАВЛІННІ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ

Баженков Євген Володимирович

здобувач

Міжнародний науково-технічний університет
імені академіка Юрія Бугая (м. Київ, Україна)

ORCID: 0000-0003-0117-294X

BTU1429@ukr.net

У статті розглянуто методологію форсайту, як інструмента для залучення стейкхолдерів у процес розробки та впровадження структурно-функціональної модернізації на ринку освітніх послуг України через транспарентний діалог у національному та міжнародному просторі. Дано визначення поняттю «Форсайт». Визначені міжнародні науковці, які забезпечили значний внесок у становлення і розвиток теорії та методології форсайту. Окреслено базові концептуально-методичні принципи методології форсайту для освітньої галузі. Проаналізовано важливість дотримання концептуально-методичних принципів методології форсайту. Закцентовано на важливості застосування системного підходу в дослідженні об'єктів методології форсайту. Проілюстровано сегменти системного підходу у методології форсайту. Визначено основні цінності методології форсайту для освітньої галузі та акцентовано фокусацію методології форсайту. Проаналізовано комунікативні технології методології форсайту. Визначено основні компоненти, які містить методологія форсайту та фактори, які забезпечують актуальність застосування методології форсайту у освітній галузі та особливості реалізації методології форсайту. Дано визначення поняттю «Валідність». Визначено стан освітньої галузі країни в умовах глобальних викликів та тенденцій та проблеми сучасного розвитку соціально-економічного середовища. Розглянуто досвід використання методології форсайт у Європейському Союзі. Досліджено основні групи інструментального забезпечення методології форсайту у видавничій галузі. Виокремлено найбільш застосований інструментом методології форсайт. Розглянуто сегменти підходу до класифікації інструментів методології форсайт. Проілюстровано концептуальну модель методології форсайту у стратегічному управлінні освітньої галузі. Наведено приклади застосування методології форсайту. Зроблено висновки важливості застосування методології форсайт в стратегічному управлінні освітньої галузі.

Ключові слова: методологія форсайту, освітня галузь, розвиток, аспекти, комунікативні технології, інструменти, сегменти.

DOI: <https://doi.org/10.32845/bsnau.2021.4.1>

Постановка проблеми. Використовуючи концептуальну модель методології форсайту у стратегічному управлінні освітньої галузі на сьогодні, необхідно дотримуватися селективної стратегії науково-технічного та інноваційного розвитку, візуалізуючи стратегічні напрями інноваційного характеру для розвитку ринку освітніх послуг, розробка яких дозволяє ефективно використовувати наявні матеріальні, фінансові й інтелектуальні ресурси у освітній галузі – це дозволить розширити та зміцнити позиції національних суб'єктів освітньої сфери на міжнародному ринку освітніх послуг.

Методологія форсайту є сучасним, результативним та ефективним інструментом діагностики й оцінки майбутніх напрямів розвитку освітніх технологій, науково-технічної діяльності, соціально-політичних процесів та стратегічного прогнозування, планування та проектування розвитку освітньої галузі, що забезпечує системне об'єднання різних аналітичних та експертних методів, постійно потребує удосконалення методів, прийомів, механізмів та процедур, які сприяють підвищенню

обґрунтованості перспектив науково-технічного та соціально-економічного розвитку у освітній галузі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Значний внесок у становлення і розвиток теорії та методології форсайту забезпечили зарубіжні науковці: Б. Мартін, І. Майлз, О. Берз, Р. Поппер, Л. Гохберг та ін. Особливості застосування методології форсайту у національному просторі досліджували: І. Кірнос, О. Кузьменко, Ю. Мельник, О. Шеремет, О. Рогачевський, Є. Масленников, О. Решетняк, Ю. Сафонов, М. Згуровський, С. Квітка, М. Кизим, І. Матюшенко та ін.

Постановка завдання. Дослідити концептуальну модель методології форсайту у стратегічному управлінні освітньої галузі.

Методи дослідження. Економіко-математичні методи; кринінг робастних портфельних моделей (Robust Portfolio Models); морфологічний аналіз; метод слабких сигналів; дорожнє картування; метод Дельфі; мультикритеріальна оцінка; аналіз перехресних взаємодій; бенчмаркінг; бібліометрична оцінка; бюджетування; визна-

чення критичних технологій; операційна візуалізація; внутрішньогалузеві та міжгалузеві панелі; дерево релевантності; діагностування; експертні панелі; екстраполяція тренда; еталонна оцінка; картування стейкхолдерів; метод джокера; моделювання; мозковий штурм; мультикритеріальна оцінка; обґрунтування прогнозів; оцінка часових рядів; прогнозування; феноменальне прогнозування; SWOT, PEST аналізи.

Результати дослідження. Методологія форсайту – це інструмент для залучення різних стейкхолдерів у процес розробки та впровадження структурно-функціональної модернізації на ринку освітніх послуг України через транспарентний діалог у національному та міжнародному просторі.

Професор Шеремет О.О. зазначає, що «форсайт – це концептуальна філософія, яка фокусується на системній модульованій розробці та запровадженні стратегічної структурованої модернізації процесів господарської та управлінської спрямованості через транспарентний діалог між стейкхолдерами; методологія форсайту зорієнтована на стратегічне мислення, визначену ідеологією колективного компетентнісного пізнання, навчання та інтерпретацію. Форсайт є ланкою між різними стейкхолдерами та забезпечує інформаційну й аналітичну підтримку для розробки та реалізації адаптивної стратегії розвитку економіки та її складових або трансформації національного суспільства. Форсайт прогнозує майбутнє визначеної системи та включає аспекти взаємодії і врахування різних думок експертів-дослідників окремих ключових груп стейкхолдерів з врахуванням їх стратегічних пріоритетів» [1].

Таким чином, методологія форсайту у освітній галузі – це інструмент системи стратегічного управління у освітній галузі, який сфокусований на мультиваріативному моделюванні його майбутнього стану та розвитку освітнього середовища в країні з урахуванням впливу контрольованих і неконтрольованих факторів.

Значний внесок у становлення і розвиток теорії та методології форсайту забезпечили міжнародні науковці: Б. Мартін, І. Майлз, О. Берз, Р. Поппер, Л. Гохберг та ін. Особливості застосування методології форсайту у національному просторі досліджували такі науковці: І. Кірнос, О. Кузьменко, Ю. Мельник, О. Шеремет, О. Рогачевський, Є. Масленников, О. Решетняк, Ю. Сафонов, М. Згуровський, С. Квітка, М. Кизим, І. Матюшенко та ін. В існуючих дослідженнях відзначено, що методологія форсайту є ефективним інструментом вибору пріоритетів розвитку національної економіки з урахуванням науки і технологій, а також як підґрунтя для вирішення соціально-економічних питань.

Базові концептуально-методичні принципи методології форсайту для освітньої галузі:

- обов'язкове залучення до процесу розробки форсайт-проектів різних стейкхолдерів;
- розвиток освітньої галузі не прогнозується, він проєктується з урахуванням потреб і вимог суспільства;
- системне дослідження контрольованих і неконтрольованих факторів впливу на функціонування та розвиток освітньої галузі;

– стратегічна орієнтація на майбутнє ринку освітніх послуг та на перспективу розвитку освітньої галузі;

– дослідження потенційних альтернативних варіантів розвитку освітньої галузі та забезпечення порівняння варіантів за обсягом, термінами, системою отримання інформації, якістю, елементами ризику та умов функціонування освітнього середовища;

– взаємозв'язок стратегічного розвитку на ринку освітніх послуг у майбутньому з формуванням внутрішньогалузевої політики щодо стратегічних пріоритетів в освітній сфері;

– отриманий від застосування методології форсайту соціально-економічний ефект має істотно перевищувати витрати на реалізацію форсайт-проекту.

Запропоновані базові концептуально-методичні принципи методології форсайту для освітньої галузі в умовах діджиталізації та глобалізації відображають пріоритетні вимоги до стратегічного управління у освітній галузі та найбільш повно характеризують сутність та значення розвитку освітнього середовища для забезпечення національної економіки людським капіталом. Дотримання запропонованих принципів методології форсайту забезпечує стійкий позитивний соціально-економічний ефект від створення і реалізації проекту та є неодмінною умовою якісного вирішення завдань стратегічного управління у освітній галузі в умовах глобалізації та діджиталізації.

Рівень освіченості є базовим індикатором розвиненості національного суспільства, його інтелектуального, науково-технологічного, суспільно-політичного, ментального та соціально-економічного балансу. Інтелектуалізація нації як складне багатокомпонентне соціально-економічне явище візуалізується через історично побудовану систему еволюції та особливостей розвитку освітнього середовища в країні. Тому, дослідження стратегічного управління освітньої галузі з позицій методології форсайту є необхідним й актуальним завданням в умовах агресивної поведінки зовнішнього оточення країни.

Методологія форсайту – це орієнтація на системний підхід, який визначає комплексне дослідження складних об'єктів освітньої галузі – систем, об'єднань сегментів, які взаємопов'язані та є одним цілим. За умови системного підходу, об'єкт освітньої галузі розглядається як сукупність взаємопов'язаних сегментів, має зв'язок з ринком освітніх послуг, вхід, вихід, зворотний зв'язок, властивість синергії, із сумарним соціально-економічним ефектом, за яким взаємодія двох або більше факторів та дія суттєво переважають ефект кожного окремого сегмента.

Системний підхід потребує дослідження об'єктів методології форсайту та процесів функціонування в освітній галузі з урахуванням та у взаємозв'язку із відповідними сегментами, які візуалізовані на рис. 1.

Системно-компонентний сегмент – дослідження складу об'єкта у методології форсайту; системно-структурний – дослідження топології об'єкта видавничої галузі; системно-функціональний – дослідження функцій та функціональних зв'язків в системі освітньої галузі; системно-орієнтовний – стратегічна орієнтація

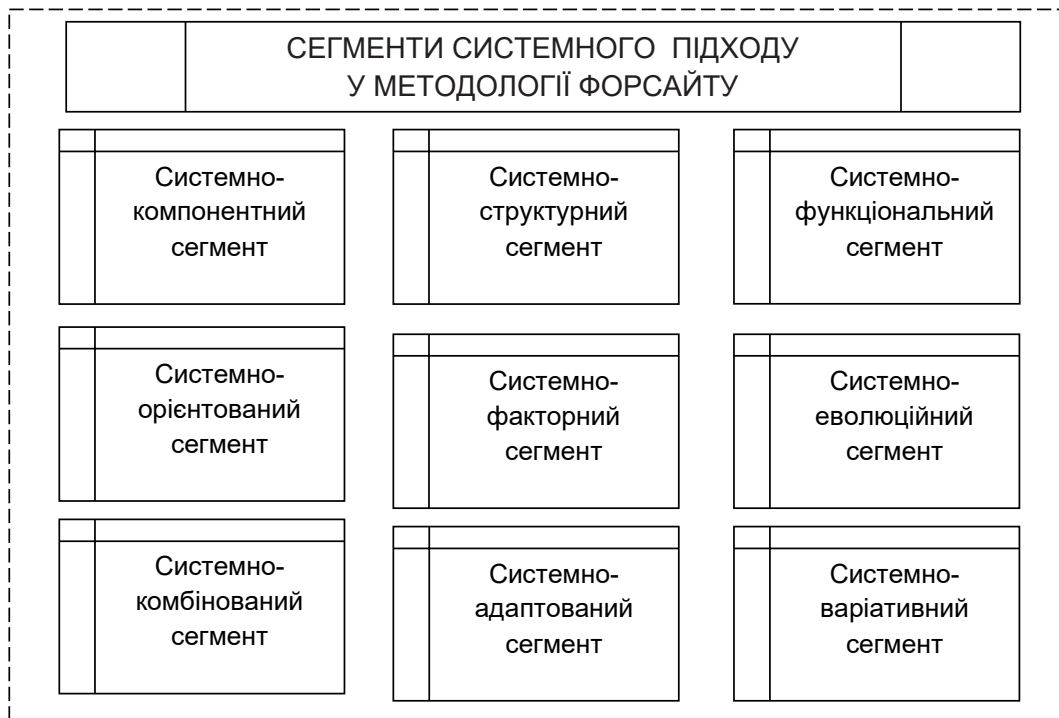

Рис. 1. Сегменти системного підходу у методології форсайту

на майбутнє на ринку освітніх послуг; системно-факторний – дослідження системоутворюючих контрольованих і неконтрольованих факторів участі суб'єктів у освітньому середовищі; системно-еволюційний – поступовий розвиток сутності при збереженні її якості в процесі кількісних змін у освітньому середовищі; системно-комбінований – комбінація компонентів; системно-адаптований – дослідження системи адаптації до непередбачуваних умов; системно-варіативний – візуалізація мультिवаріантної складової розвитку освітньої галузі.

Основні рекомендації методології форсайту для освітньої галузі:

- майбутнє освітньої галузі є продовженням минулого, але враховує розвиток науки та технологій;

- тенденції минулого розвитку освітньої галузі екстраполюються із застосуванням кореляційних методів і передбачають проектування майбутнього освітньої галузі;

- майбутнє освітньої галузі візуалізується різними стейкхолдерами в умовах сьогодення;

- майбутнє освітньої галузі розглядається не як відсторонений абстрактний об'єкт стратегічного управління, а як сучасна реальність існування з урахуванням впливу контрольованих і неконтрольованих факторів;

- стратегічне управління в освітній галузі має забезпечити розробку стратегій та сценаріїв розвитку освітньої галузі в країні;

- майбутнє передусім залежить від внутрішньогалузевого людського капіталу, який функціонує та розвивається.

Підкреслюємо, що постійні хаотичні трансформаційні процеси у освітньому середовищі протягом років незалежності України, візуалізували певну невизначеність

у стратегії освітньої галузі. Поширення пандемії Covid-19, зовнішні агресивні виклики та загрози країн, які оточують Україну, постійні дисбаланси у соціально-політичному середовищі продукують використання методології форсайту для інструментальної забезпечення стратегічного управління освітньої галузі, що забезпечить формування конкурентоспроможного людського капіталу для національної економіки.

Методологія форсайту сприяє активізації комунікаційного діалогу у освітній галузі між всіма зацікавленими стейкхолдерами, щодо розвитку освітнього середовища в Україні з урахуванням кращих міжнародних практик.

Методологія форсайту сфокусована на узгодженні позицій осіб, які приймають рішення щодо функціонування та розвитку галузі. По суті, вона є своєрідним колом учасників, які обмінюються своїм баченням перспектив розвитку ринку освітніх послуг та фокусуються на стратегічних аспектах управління в освітній галузі. Транспарентний формат дискусії між стейкхолдерами забезпечує можливість висловлювати найрізноманітніші припущення та гіпотези, а також обговорити можливі наслідки для освітньої галузі відповідних дій, процесів та реакцій на них. У результаті стейкхолдери отримують загальне уявлення про перспективи розвитку освітньої галузі та про дії у відповідних процесах і ситуаціях на ринку освітніх послуг.

У методології форсайту також можуть вбачатися політичні аспекти, але їх вплив незначний, тому що комунікаційний діалог відбувається між різними стейкхолдерами, які мають певні соціально-політичні погляди.

Комунікативні технології методології форсайту є ефективними інструментами формування суспільної думки та позицій професійних угруповань освітньої

галузі. Вони спрямовують та фокусують діяльність залучених у процес стейкхолдерів у єдине русло і відповідно впливають на постановку цілей та задач, обумовлених уявленнями про можливі шляхи розвитку віддаленого майбутнього в освітній галузі, як найбільш уразливих, так і потенційних точках зростання.

Методологія форсайту обов'язково включає розробку мультіваріативних сценаріїв, різних моделей, експертних опитувань тощо. Вона має комплексний характер, який візуалізований у повному дослідженні стану освітньої галузі, аналізі ситуації на ринку освітніх послуг, дискусійних панелях з експертами, проведенні семінарів, розробці сценаріїв та активній роботі із просування результатів. У методології форсайту особливу увагу має створення комунікаційного майданчику для осіб, які готують та приймають рішення щодо функціонування та розвитку освітньої галузі. Застосування перманентних експертних процедур та формування експертної спільноти для оцінки та узгодженого вибору стратегічних або новаторських напрямів забезпечує валідність прогнозу та ефективне використання його результатів у стратегічному управлінні освітньої галузі.

Валідність – це міра адекватності дослідницьких методик проведення експериментів, процедур вимірювання та інших інструментів тим завданням, для вирішення яких вони створені. Процес встановлення та оцінювання валідності у методології форсайту називають валідацією, а її основою є підтвердження відповідності між результатами застосування інструментів та іншим незалежним чином отриманими фактами поведінки об'єкту досліджень.

Забезпечують актуальність застосування методології форсайту у освітній галузі:

- стратегічний процес та транспарентна дискусія між стейкхолдерами освітньої галузі;
- динаміка збільшення наукових досліджень, їх мульти-дисциплінарний характер при обмеженості дослідницьких бюджетів;
- наявність системних і мережевих взаємодій, що виникають у процесі застосування методології форсайту між значною кількістю галузевих експертів, що забезпечує появу новаторських ідей, які сприятимуть розвитку освітньої галузі;
- дослідження довготривалих трендів та координування на їх основі управлінських рішень у системі стратегічного управління освітньою галуззю;
- сприяння візуалізації визначення майбутнього в освітній галузі з урахуванням розвитку науки та технології;
- сприяння створення прогнозової моделі на ринку освітніх послуг;
- застосування методології форсайту забезпечує ефективність та результативність стратегічного управління на всіх рівнях освітньої галузі;
- стимулювання застосування методології форсайту на всіх рівнях глобального освітнього простору.

В умовах глобальних викликів, під час пандемії Covid-19, освітня галузь країни не відповідає сучасним

запитам фізичних і юридичних осіб, потребам національної економіки та міжнародним тенденціям. Застосовуючи методологію форсайту та системної трансформації є можливість спрогнозувати стратегічний розвиток освітньої галузі та отримати базовий результат – найвищу якість освітніх послуг на всіх рівнях.

У Європейському Союзі методологія форсайт має широке застосування на всіх рівнях, зокрема урядовими інституціями, дослідницькими центрами, університетами, неурядовими організаціями, корпоративним сегментом та ін. Поширення методології пов'язане з директивною політикою Європейського Союзу, яка постійно рекомендує застосувати методологію форсайту для розв'язання максимально широкого спектру завдань.

Особливістю застосування методології форсайту в умовах сьогодення є врахування таких тенденцій та проблем сучасного розвитку соціально-економічного середовища:

- глобалізація;
- діджиталізація соціально-економічних процесів;
- розвиток економіки знань;
- посилення вимог до якості людського капіталу;
- формування та консолідація інформаційного суспільства;
- управління ресурсними потоками;
- зростання регіональних відмінностей;
- мілітаристська політика у міжнародному середовищі.

Пріоритетом методології форсайт в освітній галузі мають бути проекти, які розробляються спільно з державними інституціями: Міністерством освіти і науки України, Державною науковою установою «Інститут модернізації змісту освіти», Національним фондом досліджень України, закладами вищої освіти та національними науково-дослідними установами.

Особливість реалізації методології форсайту у освітній галузі є:

- стратегічна мета проекту;
- ініціатори проекту;
- період прогнозування, планування та проектування;
- інструментальне забезпечення.

Для більшості форсайт-проектів найбільш поширеним періодом є 2030-2035 роки, що зумовлено, насамперед тим, що такий період ще піддається мультипараметричній оцінці експертів та дозволяє оцінити можливість появи новацій, які пов'язані з ринком освітніх послуг.

Методологія форсайту дозволяє в системі стратегічного управління освітньої галузі виокремити:

- стратегічну мету, тактичні цілі та оперативні завдання щодо функціонування та розвитку освітньої галузі;
- синтетичну та аналітичну інформацію необхідну для прийняття стратегічних рішень;
- нову культуру та моделі взаємодії між різними стейкхолдерами на ринку освітніх послуг;
- параметри та критерії ефективності процесу стратегічного управління.

Інструментальне забезпечення методології форсайту надзвичайно різноманітні та поділяються на дві групи:

1) методичні інструменти: метод Дельфі; мозковий штурм; експертні панелі; суспільні панелі; PEST-аналіз; STEP-аналіз; SWOT-аналіз; бенчмаркінг; визначення критичних технологій; мультикритеріальна оцінка; оцінка часових рядів; патентний аналіз; рольові ігри; сканування; сценування; феноменальне прогнозування; тощо;

2) програмно-цільові інструменти: проектування; планування; прогнозування; бюджетування; моделювання; опитування; дерево релевантності; обґрунтування майбутнього; зворотне сценування; багатокритеріальна оцінка; мультіваріативне позиціонування.

Р. Поппер класифікує інструменти методології форсайту в залежності від типу інструментів, а саме:

– інструменти якісної спрямованості – дозволяють осмислювати й оцінювати події з точки зору суб'єктивного сприйняття;

– інструменти якісної спрямованості – дозволяють вимірювати змінні та застосовувати статистичний аналіз;

– інструменти змішаної спрямованості – дають можливість застосовувати кількісні вимірювання суб'єктивних думок та ураховувати точки зору експертів та інших стейкхолдерів.

Найрозповсюдженишим інструментом методології форсайту є метод Дельфі, який базується на опитуванні експертів або респондентів, які зацікавлені у розвитку відповідного сегменту економіки країни. Метою такого дослідження (опитування) є отримання фахівцями-аналітиками інформації для подальшої обробки та забезпечення зворотного зв'язку з респондентами. При застосуванні методу опитування здійснюється не разово, а у мультиітераційній кількості та дозволяє отримати розгорнуті, об'єктивні й обґрунтовані результати» [2].

У системі стратегічного управління освітньою галуззю також рекомендується застосовувати наступні методи: мозковий штурм, панелі експертів, ключові (критичні) технології, дорожні карти, сценарії, SWOT-аналіз, тенденцій та екстраполяції.

Р. Поппер запропонував підхід до класифікації інструментів методології форсайту в залежності від джерела знань для передбачення в яких використовується наступні сегменти:

– творчість (креативність) – вимагає поєднання оригінального та образного мислення, яке часто забезпечується за рахунок технології «гуру», за допомогою прогнозування когнітивних і креативних здібностей експертів;

– експертність – опирається на вміння, навички та знання фізичних осіб у певній галузі або предметі;

– доказовість – пояснення явищ і процесів за умови надійних фактів, документації та засобів оцінки;

– взаємодія – фокус на знаннях експертів та легітимність через використання підходу «знизу-вгору», за участю та включенням в обговорення проблем передбачення різних стейкхолдерів [3].

Конструктивна взаємодія інструментів Р. Поппера візуалізована у Діаманті форсайту Поппера.

У форсайт-проектах, які стосуються освітньої галузі, у якості експертів залучають фахівці Міністерства освіти і науки України, Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти», Національної академії

наук України, Національного фонду досліджень України, керівний склад закладів фахівців освіти, співробітників органів управління освіти на регіональному та місцевому рівнях, вчених, науково-педагогічних працівників, юристів, роботодавців, здобувачів, громадські організації та ін., які здійснюють оцінку стану освітнього середовища в країні та на основі якої виокремлюють можливі сценарії розвитку освітньої галузі та визначають необхідні заходи щодо удосконалення процесу надання освітніх послуг та розвитку людського капіталу. Результатом такої взаємодії між стейкхолдерами освітньої галузі є розуміння проблем та перспектив розвитку освітнього процесу та освітніх послуг у національному середовищі.

Гармонійність, результативність та ефективність методології форсайту у стратегічному управлінні освітньої галузі, залежить від правильного виокремлення контрольованих і неконтрольованих факторів впливу та цілеспрямованими мотивами, тобто причинами процесів, дій і вчинків, які впливають на стратегічний розвиток освітньої галузі.

На рис. 2 візуалізовано концептуальну модель методології форсайту у стратегічному управлінні освітньої галузі.

Методологія форсайту у стратегічному управлінні освітньої галузі передбачає обов'язкового проведення опитування, будови дерева релевантності, обґрунтування майбутнього освітньої галузі, багатокритеріальну оцінку, мультіваріативне позиціонування, планування, бюджетування, моделювання, діагностики та SWOT-дослідження та ін. Комбінація та взаємодія методичного та програмно-цільового інструментарію візуалізується у Діаманті форсайту Поппера. Орієнтація на чотири вектори є важливим аспектом, задаючи певні технологічні особливості та правила застосування форсайту. Взаємозв'язок критеріїв креативності, експертизи, взаємодії та доказовості забезпечують отримання бажаних майбутніх результатів системи стратегічного управління, які мають соціальну, економічну та політичну спрямованість.

При цьому, в будь-якому успішному проекті мають поєднуватися різні інструменти, які у сукупності зі змістовною оцінкою забезпечують залучення експертів найвищої кваліфікації, їх високу активність та взаємодію з метою отримання достовірної інформації.

«Прикладом застосування методології форсайту є наукове дослідження «Світового центру даних із геоінформатики та сталого розвитку», який функціонує у Національному технічному університеті України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» під егідою Міжнародної ради з науки International Science Council (Міжнародної ради з науки). Науковці центру провели дослідження «Форсайт Covid-19: вплив на економіку і суспільство», де візуалізували багатоваріантні сценарії подальшого розвитку пандемії Covid-19 у національному середовищі та вплив пандемії на подальший перебіг розвитку України» [2].

Висновки. Методологія форсайту в стратегічному управлінні освітньої галузі сфокусована відповідно до сучасних, узгоджених дій стейкхолдерів, які зацікавлені у розвитку освіти в Україні, яка відповідатиме найкращим міжнародним практикам і стандартам. Методологія форсайту в стратегічному управлінні освітньої галузі

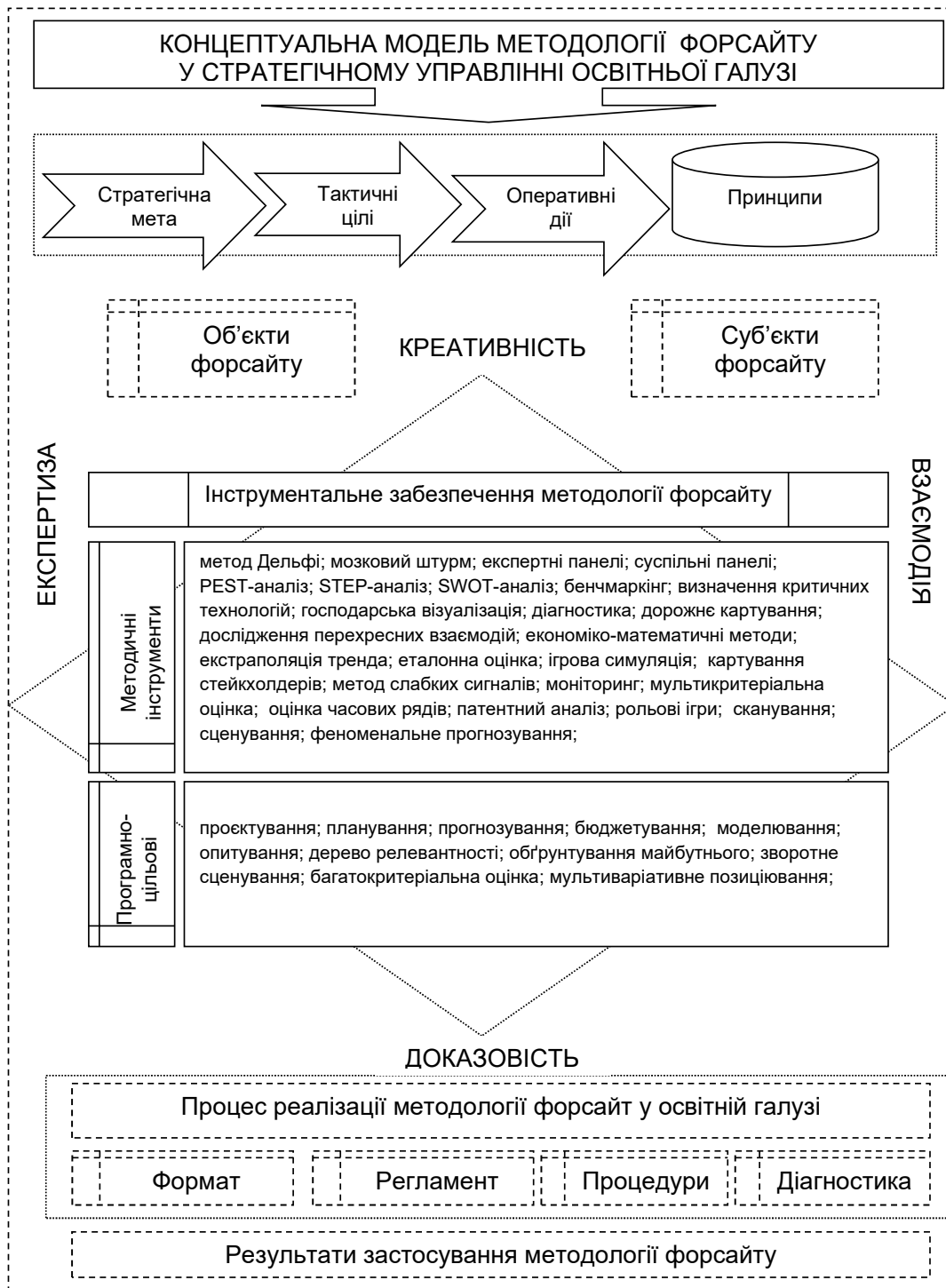

Рис. 2. Концептуальна модель методології форсайту у стратегічному управлінні освітньої галузі

візуалізує комунікативний майданчик, де відбувається обговорення процесів, явищ, дій та погодження інтересів різних зацікавлених суб'єктів щодо функціонування та розвитку освітньої галузі в країні.

Форсайт є сучасною та ефективною методологією діагностики та оцінки майбутніх напрямів розвитку технологій у освітній сфері, соціально-економічних та політичних процесів і стратегічного прогнозування розвитку освітньої галузі.

Запровадження методології форсайту в систему стратегічного управління освітньої галузі має відбуватися стрімко це сприятиме систематизації безліч контрольованих і неконтрольованих факторів, які притаманні процесам глобалізації та розвитку науки й технологій. Методологія форсайт є інструментом стратегічного управління освітньої галузі, за рахунок якої активізується транспарентний комунікаційний діалог між споживачами та суб'єктами освітньої галузі.

Список використаної літератури:

1. Шеремет О.О. Теоретико-методологічні засади процесу забезпечення та реалізації ринкових стратегій у харчовій промисловості : монографія. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2019. 375 с.
2. Рогачевський О.П. Теоретико-методологічні засади забезпечення стратегічного управління у системі охорони здоров'я в умовах глобальних викликів : монографія. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. 374 с.
3. Popper R., Georghiou L., Miles, I. and Keenan M. Evaluating Foresight: Fully-Fledged Evaluation of the Colombian Technology Foresight Programme (CTFP), Cali: Universidad del Valle. 2010. URL: <http://community.iknowfutures.eu/pg/file/popper/view/2204/evaluating-foresight-fullyfledged-evaluation-of-ctfp>.
4. Мельник Ю.М. Теоретико-методологічні засади регулювання розвитку промисловості у національній економіці : монографія. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2019. 365 с.
5. Мельник Ю.М. Застосування форсайт-технології у розвитку промисловості національної економіки. *Причорноморські економічні студії*. 2019. Випуск 37/1. С. 71–77.
6. Федуллова Л.І. Новітні підходи до формування стратегії розвитку регіонів: методологія «Форсайт». URL: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/zbirnuk_RE_4_139.pdf

References:

1. Sheremet O.O. (2019) Theoretical and methodological principles of the process of ensuring and implementing market strategies in the food industry: a monograph. Kherson: OLDI-PLUS, 375 p.
2. Rogachevsky O.P. (2020) Theoretical and methodological principles of strategic management in the health care system in the context of global challenges: a monograph. Kherson: OLDI-PLUS, 374 p.
3. Popper R., Georghiou L., Miles, I. and Keenan M. Evaluating Foresight: Fully-Fledged Evaluation of the Colombian Technology Foresight Program (CTFP), Cali: Universidad del Valle. 2010. Available at: <http://community.iknowfutures.eu/pg/file/popper/view/2204/evaluating-foresight-fullyfledged-evaluation-of-ctfp>.
4. Melnyk Y.M. (2019) Theoretical and methodological principles of regulating the development of industry in the national economy: monograph. Kherson: OLDI-PLUS, 365 p.
5. Melnyk Y.M. (2019) Application of foresight technology in the development of industry of the national economy. *Black Sea Economic Studies*, issue 37/1, pp. 71–77.
6. Fedulova L.I. The latest approaches to the formation of regional development strategy: methodology "Forsyth". Available at: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/zbirnuk_RE_4_139.pdf.

Ievgen Bazhenkov, Applicant, International Scientific and Technical University of Academician Yuri Bugay (Kyiv, Ukraine)

CONCEPTUAL MODEL OF FORSITH METHODOLOGY IN THE STRATEGIC MANAGEMENT OF THE EDUCATIONAL INDUSTRY

The article considers the methodology of foresight as a tool for involving various stakeholders in the development and implementation of structural and functional modernization in the market of educational services in Ukraine through transparent dialogue in the national and international space. The bottom of the definition of "Forsyth". The international scientists who have made a significant contribution to the formation and development of the theory and methodology of foresight are listed. The basic conceptual and methodological principles of foresight methodology for the educational field are determined. The importance of adherence to the conceptual and methodological principles of foresight methodology is analyzed. The importance of applying a systematic approach in the study of objects of foresight methodology is determined. The segments of the system approach in the foresight methodology are illustrated. The main assumptions of the foresight methodology for the education sector are listed. It is determined what the foresight methodology is focused on. Communication technologies of foresight methodology are analyzed. The main components of the foresight methodology are identified. The definition of "Validity" is given. The factors that ensure the relevance of the application of foresight methodology in the field of education are listed. The state of the country's education sector in the context of global challenges is determined. The experience of using the foresight methodology in the European Union is considered. The main trends and problems of modern development of the socio-economic environment are identified. The main features of the implementation of foresight methodology in the field of education are listed. The main groups into which the instrumental support of the foresight methodology in the publishing industry is divided are studied. The most used foresight methodology tool is singled out. Segments of the approach to the classification of foresight methodology tools are considered. The conceptual model of foresight methodology in strategic management of the educational field is illustrated. Examples of application of foresight methodology are given. Conclusions are made on the importance of applying the foresight methodology in the strategic management of the education sector.

Key words: foresight methodology, education, development, aspects, communication technologies, tools, segments.

Дата надходження до редакції: 06.12.2021 р.